

гария прѣзъ самото начало на XIV-я вѣкъ, то подъ тоя терминъ трѣбва да влѣзатъ всички подвизи на Испанскитѣ полуостровни орди *Каталани* (вж. Т. I. стр. 20 — 215). Впрочемъ, Кръстоноснитѣ втурвания въ П-ва на пжтъ за Иерусалимъ и Ц-дъ не паднаха по-долу отъ горнитѣ разбойничества. Грабежитѣ на кръстоносцитѣ (френци и италианци) въ Ст. Загора, Сливенъ, Авли и Айтошкитѣ бани (1206 — 1207), както подчертава Гибонъ, говорятъ съвсѣмъ некрасиво за расата на тая папльчъ и за зашития на гждитѣ имъ кръсть.¹⁾

Задаватъ се турскитѣ пълчища отъ М. Азия, и историка съ свито сърдце нагазва страницитѣ на шеметъ, сгромолясване и гнетъ.

Сливенско, бидейки близо до южно-българскитѣ прѣдѣли на послѣдното ни царство, става арена на междусобни войни, нахѣлвания, и хайдушки подвизи.

Вѣнецъ на Балканската провала бѣха ежбитѣ и самоизтрѣблението. Цѣло минало се заличава съ кръвь и сълзи и се потопява въ „черно робство“.

Българската провала до 1393 г., върху която Турцитѣ изградиха своя петвѣковенъ султанлъкъ, бѣше дълбоко загнѣздена въ широката маса и въ палата, въ гражданския и воененъ строй на народа, и въ неговитѣ мускули и мораль.

Южнобългарската граница подъ Източния Балканъ е била свидѣтелка на цѣлия тоя фаталенъ край. Александръ и Кантакузинъ, Шишманъ и Палеологъ се надпрѣварватъ въ ежби и карикатурни усилия кой отъ кого да заграби парче земя безъ да му мисли какъ ще я задържи.

Турцитѣ съ устремени погледи къмъ сѣверъ презъ Мряморното море отъ първата $\frac{1}{4}$ на XIV-я вѣкъ до 1351 г. ежегодно нагазватъ П-ва. Генуезцитѣ, край търговскитѣ си сдѣлки разбойничествували въ пристанищата на цѣлия Бургашки заливъ дори до Емона, отъ дѣто и принуждаватъ да бѣга прѣдпоследния ни патриархъ. Мънастирското сръдище надъ Сакара е било заплашвано отъ най-вулгарни разбойници. Григорий Синаитъ чрѣзъ ученика си Теодосий измолва царъ Александра да укрѣпи това мѣсто (Парория) и да прѣдпази мънастирскитѣ братя отъ тия злосторници. По Ромила, тамъ „по дългому обычаю“ свирѣпствуваха хайдутѣ злосторници, ихъ же и хоусарѣ мѣста онаго житыле наричають“. Това се отнася главно между 1340 — 1346 г. Парория е лѣжала край самата българо-византийска граница и не ще е била свѣрталище само на български хайдутѣ, още првече, че е била грабена отъ турцитѣ и прѣди 1347 год., въ която се туря край на това духовно сръдище. Въ устроения отъ Турцитѣ ловъ прѣзъ тая година тѣ сж откарали мънастирския добитъкъ, разгонватъ монаситѣ, за да се срутятъ построенитѣ

¹⁾ Ср. отличнитѣ страници на Gibbon, изд. Lee, VI, 408 — 409.